

СЛАВЯНИНЪТЪ

ИСТОРИЧЕСКИ ВЕСТНИКЪ

Редакторъ: Боянъ Станчевъ.

Абонаменти:
за 1 година 60 лв., 6 м. 30 лв.
За реклами:
2— лева на кв. см.
Излиза въ понеделникъ.
Адресъ: редак. „Славянинъ“
Варна.

Шуменци въ Варна!

Подържайте връзка съ Вашия
роденъ градъ, като следите
редовно ежедневника
„ШУМЕНСКА ПОЩА“
намира се въ магазина
„Деловое Бюро“ : : : :
ул. „6 септември“ — Варна

Борисъ Сакжзовъ.

Едиъ великъ славянинъ. Томашъ Гаригъ Масарикъ.

(Резюме отъ една речъ произнесена въ гр. Варна).

Една малка частъ отъ голъ-
мата славянска раса — малка,
но твърдо стояща като неинъ
преденъ отрядъ, връзанъ въ
инородна (тевтонска) раса
и презъ течение на вѣковете
запазила своя духъ и езикъ,
въпреки многобройнитъ исто-
рически превратности.

Това е чехословашката на-
ция, която презъ среднитъ
вѣкове — чрезъ Хуса и Хел-
ички — възстана срещу кле-
рикалния и феодаленъ абсо-
лютизмъ и направи първи
стъпки да преустрои общест-
вото и живота въ духа на
славянската раса, съвестъ и
чувствъ.

Както и презъ изтеклия XIX
вѣкъ — чрезъ Добровски, Ю-
гманъ, Шфарикъ, Палацки,
Коларъ и др. тази нация изди-
на своето съзнание и нацио-
нално право срещу пангерма-
низма въ всичкитъ му проя-
вления.

Редица дейци, между които,
отъ 80 тѣ години насамъ, отъ
възбуждането на чехския
университетъ въ Прага, особно
мѣсто заема Томашъ Масарикъ,
днешния президентъ и ржко-
водачъ на свободната Чехо-
словашка република.

Една личност, родена отъ
баща — чифлишки слуга и
майка готвачка, отпосле чи-
ракъ — ключаръ и ковачъ, за
да стане единъ денъ ковачъ
на сѣдбинитъ на своя народъ.

Но какъвъ трудъ и воля сѣ
били потребни, за да се из-
дигне този малък ковачъ до
гимназистъ и университетски
студентъ чрезъ даване уроци
на състоятелни синове и да
стане единъ денъ докторъ на
философия и професоръ въ
възбуждения университетъ въ
Прага презъ 1882 год!

Въ тия усилия, обаче, Ма-
сарикъ има за подкрепа своя-
та годеница — жена, Шарлота
Гаригъ — една строго набѣж-
и същевременно реалистична
американка, съ която той се
сближава и слива въ едно ду-
ховно цѣло отъ нравственостъ
трудъ и воля. Едно семейство,
въ което борецътъ-мжжъ на-
мира винаги бликащъ изворъ
на вѣра въ истината, доброто
и непоколебима преданостъ
къмъ дългъ и честъ. Точно
туй, което духовно героичнитъ
натури посочватъ днесъ като
непостижимъ идеалъ въсредъ
бушуващитъ вѣроломства на
нашето време — идеалъ на
дтховно единение между мжжъ
и жена.

Така възрастналъ като нрав-
ствена сила и асестранно об-
разована личностъ, Масарикъ
започна своята професоратура
въ Прага и чрезъ основанитъ
отъ него издания „Атенеумъ“
и „Нашъ“ прави смѣли стѣпки
къмъ обществена и национал-
на самокритика. „Нашъ тѣй, какъ-
то намъ се иска, а както си е
и както трѣбва да бѣже, съг-
ласно историческата правда и
културнитъ закони“. Ето здра-
вото становище на неговитъ
критики и преценки, на него-
витъ многобройни сказки, въ
които той подлага чехословаш-
кото национално и културно
дѣло на строгъ анализъ.

Въ тоя духъ, именно, той се
намѣсва презъ 1885 год. въ
спора по прочутитъ Кралевъ
дворски и Зеленогорски ржко-
писи истинността на които
той въ своя аналитиченъ ана-
лизъ решително отрича, че тѣ
не сѣ истински, а подложни.
„Не е ли унизително, казва
той, за единъ народъ да гради
своето съзнание върху скрое-
и небивалици, да подчини
свободната научна мисль на

патриотически увлечения и де-
магогия? Само чрезъ правдата
се завоюватъ истински права
и само онова дѣло може да
бѣже велико, което въ осно-
вата си е правдиво.“

Това смѣло държане въ
единъ моментъ на силненъ на-
ционалистиченъ подемъ на че-
хословашкия народъ презъ
80 тѣ години навлеche буря
върху Масарика отъ най-без-
пощадни нападки, които само
отречени хора сѣ могли нѣ-
кога да предизвикатъ. Всѣки
другъ би рухналъ подъ тия
жестоки нападки, но не и
строгийтъ последователенъ на
хусизма и чехскитъ братства...

И негли подъ тягостнитъ
изпитания на обществената
неприязнь Масарикъ решава
да посети на два пѣти Толстой
презъ 1887—88 г. и въсредъ
тишината на Ясная Поляна да
размѣни мисли съ великия ру-
синъ по вълнуващитъ го въпр-
оси. Една забележителна срѣ-
ща между двамата мжжъ —
еднѣтъ напусналъ живота и
отдалъ се на нравствени съз-
ерцаия, а другиятъ, който сега
влиза въ кипела на тоя жи-
вотъ, за да се бори съ него-
витъ неправди Толстой — про-
тивникъ на всѣко насилно дѣй-
ствие срещу злото, а Масарикъ
— признаващъ отбраната като
свещенно право на човѣка.

Масарикъ.

Съ ново затвърдени сили и
вѣра въ успѣха на истината и
доброто, Масарикъ се завръща
въ Прага и съ удвоена енер-
гия продължава да служи на
обществото и националното
дѣло. Било като представителъ
въ Виенския и Пражки парла-
менти, било като редовенъ
професоръ и сказчикъ между
интелигенцията и народа, той
се поставя рѣзко срещу ек-
сцеситъ на тѣсногрудия па-
триотизмъ, насочвайки нацио-
налното движение въ духа на
културно примирение, на раз-
умъ и международна дружба.

Не чрезъ националистично на-
силие и чрезъ политическа
революция, казва той, а чрезъ
здраво съзнание, чрезъ рево-
люция въ главитъ и сърцата
ще издигнемъ народа си. Не
чрезъ рѣзкъ отрицание, а
чрезъ една разумна примири-
телна политика спрямо про-
тивника, защото чехословаш-
кото развитие е тѣсно свър-
зано икономически и полити-
чески съ развитието на наро-
дитъ на Австро Унгария.

Всичко това въ сния години
отново смрази Масарика съ
патриотическитъ кржгове на
чехското общество, особно
следъ едно решително осж-
дане общественитъ предубеж-
дения къмъ еврейството, ко-
гато той стана почти найне-
навиджания и осамотенъ граж-
даинъ въ родината си.

Но както по-рано, така и
сега, упорития духъ на Маса-
рика преодолѣва. Въ 1900 го-
дина той основа своята реали-
стична партия, издигната надъ
стопански и социални принци-
пи и надъ строго зачитане на
международната взаимностъ. И
когато въ 1907—1908 год., като
представителъ въ Парламента,
той развива становището си по
главнитъ въпроси на имперска-
та политика, мнозина нѣмски
депутати възкликнали: „Жалко
че тия работи ги не казва нѣ-
мѣцъ.“ Анализитъ и критикитъ,
на които подлага политичес-
китъ насоки на Ерентала и
Берхтолда, спечелватъ му ско-
ро всеобща популярностъ въ
цѣла Австро Унгария и завед-
на почитъ на сериозенъ и
ученъ общественикъ въ Европа
и Америка. Масарикъ става
вече личностъ отъ междуна-
родно значение и следъ вто-
рата балканска война той за-
мисли планъ за помирение
между България и Сърбия.
Избухването на общоевропей-
ската война, обаче, осуети
осжществяването на този
планъ и превърна това желано
примирение въ жестока между-
братска вражда.

Каква насока пое мисльта
и дейността на тоя забела-
жителенъ човѣкъ на другия
денъ следъ войната?

Можеше ли Масарикъ да
остане въ Чехия като дояленъ
зрителъ всюзяция пангерма-
низъмъ, победата на който би
очистила всѣка автосмисль
на славянскитъ народи отъ
Елба до Вардаръ?

Разумѣва се, че не!

Труженикътъ на културата
и човѣчеството надѣна ризи-
ката на отбраната, емигрира
въ Парижъ, заедно съ своя
близъкъ сѣдейникъ Бенешъ,
основа народенъ чехословашки
съветъ и чрезъ вестника си
„La nation Tchèque“ възвести
чехската революция.

Съ неуморностъ на единъ
преданъ националенъ водачъ,
тѣй поддържа живи връзки съ
всички главни фактори на съ-
юзницитъ, взема участие въ
организирането на чехословаш-
ката армия въ Русия и следъ
победата на Съглашението из-
дава манифестъ на 18 октом-
врий 1918 год. за независи-
мостъта на Чехословация.

На 23 октомврий с. г. сво-
бодна и независима Чехосло-
вация е тържественно провъз-
гласена въ Прага, а на 14 но-
емврий Масарикъ е избранъ
за първи неинъ гражданинъ —
президентъ на новата репу-
блика.

Какви тежки и сложни за-
дачи легнаха на тоя политикъ
и изговитъ сътрудници да
възбуждатъ една промишлен-
но и финансово разстоена
страна, да ржководятъ една
малка нация, сабокиколена отъ
многобройни инородни елеме-
нти и при това вклчваща сама
въ себе си повече отъ три ми-
лионе нѣмци?

Какви условия и тактъ сѣ
били потребни, за да се очис-
тятъ екстравагантнитъ страсти
на миналото и се всждятъ на
чалата на истинска култура и
общественостъ въ основитъ на
младата република!

Сжщо тѣй, както и преди,
Масарикъ си остана непоколе-
бимъ ратникъ на разума и
човешката съвестъ въ полити-
ката, привърженникъ на на-
ционалната свобода и между-
народната взаимностъ — единъ
истински модеренъ ковачъ на
сѣдбинитъ на своя народъ.

И благодарение главно на
него и на всички тия, които
прѣмо или косвено спомогатъ
на неговото дѣло, днесъ Че-
хословашката републиката за-
ема достойно сѣмото централ-
но мѣсто въ Езрпа и като
народъ и държава — въ меж-
дународното семейство.

Звѣрски

убита генералска дѣ-
щеря.

София 18. Вчера биде на-
мѣрона убита въ домѣтъ си на
булев. „Мария Луиза“ № 149
Гела Пулчева

съпруга на запад. майоръ Лю-
бомиръ Лулчевъ и дѣщеря на
запад. генералъ Радойковъ.

Пещавната Гела е убита
по най-вѣроки начинъ, съ
тѣсно оржвие. Черептъ ѝ е
разбитъ, дѣновата челюстъ е
що, дѣновото ухо разрѣзано и
цѣлия трупъ облянъ въ кърви.

Съпругитъ Лулчевъ сѣ вид-
ни дѣновисии Презъ нощта
на убийството Любомиръ е
бѣлъ въ лагера на Дѣновъ
зедъ Борисовата градина.

Убийството е извършено съ
цель за грабежъ и е една го-
лѣма миистерия, която още не
може да се разкрие.

Самоубилъ

се поради голѣми за-
дѣлжения.

София 18. Миналата ве-
черъ се е самоубилъ при вхо-
да на игрището при Борисо-
вата градина запад. майоръ
Илия Геновъ отъ гр. Шуменъ.
У него сѣ намѣрили писма
до прокурора и жена му.

Причини за самоубийството
сѣ сочатъ голѣмитъ дългове,
които направилъ сѣ покупка
та на единъ апартаментъ въ
столицата.

Народниятъ

праздникъ на еврейтъ

Вѣра еврейската колония
въ Варна отпразнува тържест-
венно общонародния празникъ
Иомъ Ашекелъ.

Еврейскитъ организации: ги-
мнастическото д-во „Макаби“,
скаутския отрядъ и туристи-
ческото д-во въ стрѣйни редо-
ве се събраха въ еврейското
училище, където се откри тър-
жеството. Следъ това биде на-
правена манифестация до си-
нагогата. Тамъ се събра цѣла-
лата еврейска колония и се
отслужи молебънъ за Н. В.
Царъ Борисъ и панихида за
благодетелитъ на еврейския
народъ: Теодоръ Херцлъ и
Лордъ Бальфуръ.

Бизиятъ развѣнъ Шаломъ
държа прочувствена речъ за
значението на празника.

Смѣсениятъ хоръ отъ уче-
нички и ученици изпѣ цюни-
стическия химнъ „Антиква“.

На този празникъ става
преброяването на пълноправ-
нитъ евреи отъ цѣлъ свѣтъ —
отъ 18 год. нагоре — съглас-
но библиейския обичай, посред-
ството „шекелъ“.

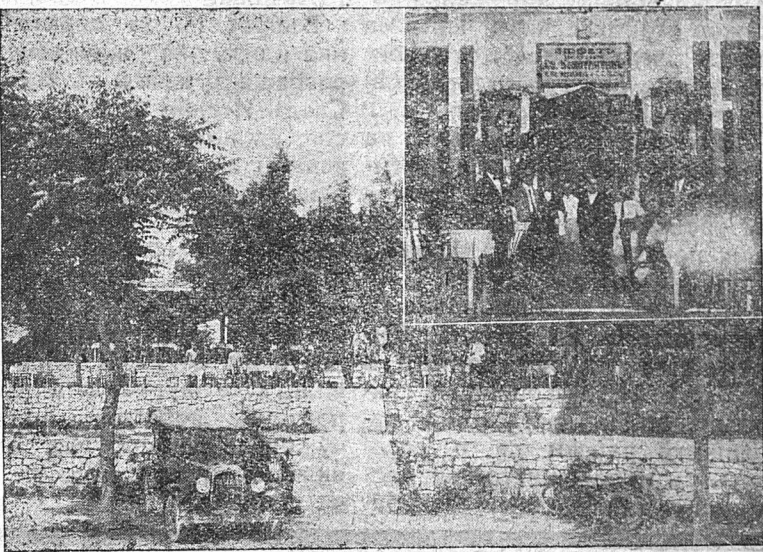
Следъ пладне имаше гим-
настически игри въ градината
на д-во „Гроздъ“, където до
късно се весели колонията.

Ако е удоволствие да се
язди велосипедъ, то е
неизмѣримо по голѣмо,
когато се ездѣ единъ
Хубавъ
Лекъ
Еlegantенъ и
Здравъ
какъто е
велосипеда
„Dürkopp“
КИЛИТИИ АНДРЕЯ-ВАРНА
Телеф. 342

Единъ чаровенъ кжтъ край Варна

Монастирътъ „Св. Константинъ“ край Варна, на морето е
единъ красивъ, чаровенъ кжтъ, отъ кждето се открива
ненагледния ширъ на българското море. Чистиятъ свежъ
въздухъ, ободрителнитъ морски бризи, приятнитъ леки
пасатни вѣтрове, хубавиятъ кристаленъ пѣськъ на мор-
ския плажъ, гледката на красивия добруджански брѣгъ
съ Балчикъ — Каварненския брѣгъ — Калиакра зах-
ласватъ посетителя

Добре подредениятъ

първокласенъ бѣфетъ и ресторантъ при
„СВ. КОНСТАНТИНЪ“
допълня приятнитъ чувства на посетителя.

Кжтъ новитъ абонати на в. „Славянинъ“

Добриятъ приемъ, съ който биде посрещнатъ в.
„Славянинъ“ отъ трезвитъ читатели улесни тежката на
задача по неговото възбуждане.

Наистина спянкитъ, които ни се правиха до сега,
сж отъ естество да разочароватъ и най-ревностния
издатель на вестникъ, обаче съ съчувствието на ин-
телигентни читатели отъ градове и села ние ще прео-
долеемъ всички незгоди, за да закрепимъ единъ се-
риозенъ седмичникъ, който да преминава отъ ржка
на ржка въ семейството и да се чете въ читалищата
презъ цѣлата седмица.

Понеже намъ систематически се пречи на ржчна-
та продажба, ние ще се спремъ на абонаментната
система на плащане чрезъ пощата. Ето защо изпра-
щайки настоящия брой до препоржчани ни просвете-
ни граждани отъ села и градове, читалища и коопе-
рации, ние ги молиме да станатъ наши абонати.

За подкрепата, която ни дава всѣки абонатъ
на „Славянинъ“, ще има право на 1 безплатна
малка реклама въ вестника.

Желаящитъ да поискатъ отъ редакцията
съ една карта излѣзлитъ броеве.

Нежелающитъ да получаватъ вестника да го по-
върнатъ съ бележка — отказва.

в. „Славянинъ“ — Варна

Варненска Популарна Банка

Площадъ „Независимостъ“ (Мусалпа)

Ко перативно Сдружение за кредитъ и доставки, основано 1910 год.
КАПИТАЛЪ лева 21,000,000
Запасенъ фондъ и фондъ съмнителни вземания . . . лева 6,300,000
Разни други фондове лева 252,000
ДЪРЖАВЕНЪ КРЕДИТЪ на разположение . . . лева 20,000,000
ВЛОГОВЕ лева 65,000,000
Собствени здания въ гр. Варна на стойностъ . . . лева 2,200,000

Извършва преводи

до всички градове и по-голѣми села въ страната.

Приема ефекти за инкасо

Приема срочни и безсрочни влогове
съ 9—9.5 и 10% год. лихва.

Детски спестовни влогове

приема съ 10% год. лихва, при 6 месечно капитализиране,
като банката плаща следущия се данѣкъ
върху лихвитъ.

Издава удостоверения за гарани

по участие въ търгове, за неотклонение отъ сждебно
дирене, обезпечение на искъ и др.

Извършва доставки

на разни материали за членовѣтъ си.

